

cylchgrawn newyddion **Agoriadcyf**

InSight

rhifyn y gaeaf • 2013

Helping people with disadvantages to achieve independence through employment
Rhoi help llaw i bobl dan anfantaes ddod yn annibynnol drwy weithio

Cofiwch wrando ar “Charlie’s Mint Show”

Bu Charlotte Doherty yn un o’n cleientiaid ar y prosiect Llwybrau Cerdded ers Ebrill 2012. Mae ganddi ddiddordeb mawr mewn darlledu, a chydâ tipyn o help gennym ni, llwyddodd i gael profiad gwaith gyda Môn FM yn darlledu ei sioe ei hun – “Charlie’s Mint Show” – rhwng dau a phedwar o’r gloch ar ddydd lau. Heblaw am fod â’i sioe radio ei hun, mae Charlie hefyd yn helpu codi arian i’r orsaf, ac yn tynnu sylw at raglenni’r orsaf ar yr un pryd.

Dyma beth ddywedodd Charlie am ei gwaith: “Mae gweithio yn Môn FM yn dipyn o her ar brydiau. Yn ystod yr wythnos, mae’n rhaid imi dreulio cryn dipyn o amser yn paratoui ar gyfer fy sioe. Roedd yn rhaid imi ddysgu bod yn hyblyg yn fy ffordd o weithio, gan fod pethau’n gallu mynd o chwith ar yr awyr weithiau, ac mae’n rhaid cario mlaen gyda gwên. Er hynny, rwy’n mwynhau’r cyfan yn arw, ac yn arbennig cael cyfle i rannu fy chwaeth gerddorol efo’r gwrandawyr. Rwy’n cyfarfod pobl newydd ddiddorol drwy’r amser, fel y comedïwr Lee Ridley (AKA : Lost Voice Guy) y cefais gyfle i’w gyfweled ar y sioe pan fuom yn trafod Parlys yr Ymennydd.”

“Rhaid o’n uchelgeisiau i ar gyfer y dyfodol ydy gwella fy sgiliau cyfweled drwy hyfforddiant, ac yn y pen draw, hoffwn fod yn berchen ar orsaf radio.”

Gellwch wrando ar “Charlie’s Mint Show” bob dydd lau rhwng 2 a 4 o’r gloch y pnawn ar www.monfm.co.uk ■

Tom Jones MBE, OBE

Roedd Tom yn un o sylfaenwyr Agoriad, felly bu'n dristwch mawr i bawb ohonom yn y cwmni pan fu farw'n Cadeirydd, Tom Jones yn ystod Awst eleni.

Cafodd Agoriad ei sefydlu i helpu pobl ifanc gydag anableddau dysgu neu broblemau iechyd meddwl gael gwell sgiliau a gwaith er mwyn gallu byw'n annibynnol. Bryd hynny, nid oedd unrhyw gorff addas yn cynnig y gefnogaeth angenrheidiol i'r unigolyn na'r cyflogwr fel bod modd dod o hyd i ffordd o ddatrys y problem i'r ddwy ochr mewn dull cynaliadwy. Gan bobl fel Tom yr oedd y weledigaeth a'r penderfyniad i herio'r drefn gan adeiladu ffordd newydd o helpu'r bobl ifanc hyn. Dan lywyddiaeth Tom, datblygodd Agoriad o fod yn gorff yn cyflogi dau aelod staff i fod yn un sydd bellach yn cyflogi 30, ac sy'n cynnig cefnogaeth Agoriad i gannoedd o unigolion ar draws Gogledd Cymru.

Gonestrwydd a gwerthoedd Tom, ei agwedd gadarnhaol, a'i awydd i helpu eraill luniodd naws Agoriad. Mae'r golled inni yn fawr, ond mae atgofion amdano'n fyw o hyd, a byddent yn llewyrch i'n llwybrau yn y dyfodol.

Caffi'r Parc - ein Menter Gymdeithasol ddiweddaraf

Mae o ar y gweill; cychwynnodd y gwaith ar ein prosiect newydd ym Mharc Gwledig Caergybi. Drwy gydweithrediad gyda'n chwaer gwmni, Mentrau Cymdeithasol Môn Cyf, rydym yn trawsnewid hen dŷ'r Warden yn gaffi ac ystafelloedd cyfarfod ar gyfer ymwelwyr â'r Parc, yn rhai lleol ac oddi ffordd, er mwyn gwella'u mwynhad.

Ail ran y datblygiad fydd darparu llety ac adnoddau i bobl aros, ond bydd rhaid disgwyl am ragor o fanylion. Rydyn ni eisiau llunio lle cyfeillgar sy'n eich denu i daro heibio a mwynhau bywyd a diod blasus mewn awyrgylch fodern ond cyfforddus - dyna ydy'r nod.

Y Cyngorydd J.V. Owen (chwith) gydag Arthur Beechey, Prif Weithredwr Agoriad, ar safle'r datblygiad newydd - Caffi'r Parc - ym Mharc Gwledig Morglawdd Caergybi.

Lle gwych i ymweld â fo

Mae Parc Gwledig Morglawdd Caergybi yn lle hynod ddeniadol. Mae'r golygfeydd trawiadol yno, ar gefndir y clogwyni tal, a Mynydd Caergybi dan ei drwch o rug lliwgar, yn gymysgedd ryfeddol o argraffiadau. Dychmygwch le sydd heb fod ymhell, ond sy'n teimlo fel petai mewn byd arall.

Wrth gerdded ar Fynydd Caergybi, gellwch grwydro i lawr i'r Parc ar hyd un o'r llwybrau niferus.

Wrth ymweld â'r Parc, gellwch gyrraedd Mynydd Caergybi drwy fynd ar hyd Llwybr yr Arfordir sy'n rhedeg drwy'r parc. Wrth gwrs, gellwch yrru neu feicio i mewn i'r parc - mae trac beicio'r Lon Las yn un o'r fforddau gallech gyrraedd arno. Mae'r staff ar y safle'n gyfeillgar ac yn barod i gynnig unrhyw wybodaeth y gallech fod ei angen.

Wrth gerdded y mynydd, mae llawer o bobl yn dilyn Llwybr Cylch Cybi. Chwiliwch am ein panel lliwgar sy'n rhoi gwybodaeth am y dro honno. Dewch â'ch camera - byddwch yn siŵr o fod eisiau tynnu lluniau. Ar yr un pryd, tarwch i mewn i'r Ganolfan Wybodaeth sydd yn ymyl. Mae yno doreth o wybodaeth - nifer o baneli gwybodaeth lliwgar, tanc pysgod, model rhyngweithiol o Fynydd Caergybi a'r ardal gyfagos, ac yn bwysicach na dim, staff byw go iawn i'w holi! Byddent yn fwy na pharod i rannu gwybodaeth am bethau i'w gwneud a'u gweld. Sôn am bethau i'w gwneud - wnaethoch chi erioed rhoi tro ar gyfeiriadu? Mae'n beth hwyllog i'w wneud, ac yn ffordd wych o ddod i adnabod y Parc. Yn ei hanfod, cyfeiriadu ydy defnyddio map i ddod o hyd i gyfeiriadau penodol yn y parc; does dim rhaid poeni os ydy hyn yn anghyfarwydd - mae digon o gyfarwyddiadau i'w cael.

Yn ystod eich ymweliad â'r Parc, efallai'n crwydro'r Llwybr Natur, byddwch yn sicr o fod eisiau archwilio'r Arfordir Creigiog. Mae'r darn hwn o'r arfordir yn ardal arbennig iawn. Mae'r golygfeydd oddi yno'n ogoneddus; efallai y gwelwch y merlod sy'n pori ar yr arfordir am ran helaeth o'r flwyddyn. Maen nhw'n rhan o gynllun pori a sefydlwyd ers tro.

Beth am dro bach o gwmpas y llyn? Ar adegau, gallech weld pobl yn defnyddio'r cychod bach ar y dŵr. Hefyd mae pysgotwyr ar y llyn mawr ar drywydd y pysgodyn hwnnw fyddai'n ddigon mawr i gael ei lun ar y sillf ben tân.

Mae digonedd o bethau i'w gwneud yn y Parc - gellwch gerdded, eistedd, ymlacio a mwynhau eich hunan. Hyd yn oed yn ystod misoedd yr haf, mae llawer o lefydd o fewn y parc lle gallech chi fod ar eich

pen eich hun a chael llonydd. Tra'n teimlo'n braf a thawel, beth am grwydro tuag at yr hen adeilad a elwir y Sied Frics, oedd yn sied ar gyfer brics yn y gorffennol - pwyl fyddai'n meddwl. Mae yno Oriel allanol sy'n arddangos peitiadau o fywyd gwyllt gan artistiaid fel Tunncliffe - mae'n werth cymryd amser i gael golwg arnynt. Cyn i'r Parc fel y mae heddiw ddod i fodolaeth, roedd chwaredyddau'n digwydd yma. Peidiwch â phoeni - welwch chi ddim o'i ôl erbyn hyn ac mae cymaint o harddwch i'w weld fel y byddech yn amau fod yma chwarel ar un adeg. Ond os oes gennych ddiddordeb mewn hanes diwydiannol, mae'n brofiad arbennig gallu crwydro o gwmpas safle mor brydferth, gan gael eich atgoffa o bryd i'w gilydd am ei orffennol tra gwahanol.

Rhagor o wybodaeth i'w gael ar
www.holyhead.com/breakwaterCP

Will Stewart ydy Prif Warden y Parc: "Mae'n lle gwych i ymweld â fo; does dim ond angen ichi ddod draw unwaith, a byddwch yn siŵr o fod eisiau dod nôl i'r lle gogoneddus yma."

Os oes gennych chi swydd wag, efallai bod gennym ymgeisydd delfrydol ar eich cyfer y gallech fod heb ei ystyried

Mae Agoriad yn ddarparwr hyfforddiant a swyddi gyda **dros 20 mlynedd o brofiad** ac sy'n deall y farchnad lafur leol yn iawn. Gall Agoriad fod yn llinyn cyswllt uniongyrchol rhwng cyflogwyr a phobl abl sy'n chwilio am waith.

Mae gennym dîm o Swyddogion Cyflogaeth drwy Ogledd Cymru sy'n meddu ar brofiad, dealltwriaeth a gwybodaeth leol sydd ei angen i baru'r unigolyn iawn gyda'r swydd briodol.

Mae ein cleientiaid yn amrywio o bobl sy'n chwilio am fnydiad, hyd at lefelau proffesiynol, gan ein bod yn gweithio o fewn fframwaith rhaglenni 'O Fudd-dal i Waith'.

Os oes gennych swydd wag, neu os hoffech chi gael sgwrs anffurfiol gyfrinachol am faterion cyflogaeth, byddem yn falch o glywed oddi wrthyich. E-bost: john@agoriad.org.uk

01248 361 392

Cynnyrch rhagorol, ac esiamp! gampus o Fenter Gymdeithasol ar waith

Mae Dŵr Cerist yn enghraifft o Fenter Gymdeithasol yng ngwir ystyr y gair; mae'n cynnig cyfle i bobl anabl neu dan anfantais gael gwaith a hyfforddiant go iawn. Ers i Agoriad gymryd meddiant o'r busnes yn Ionawr 2009, mae oddeutu 24 o bobl wedi'u cyflogi - yn llawn neu ran amser - ac wedi cael profiad gwaith neu gyflogaeth yng ngweithdy Cerist.

Dŵr Cerist - mae'n gynyddol boblogaidd gan fod pobl yn hapus i gael eu cysylltu gyda busnes sydd o ddifrif am helpu'r rhai dan anfantais, ond sydd hefyd yn gyflenwr lleol o safon a chyfrannwr at economi Gogledd Cymru.

Bu Rheolwr y Safle, Eryl Parry, ar staff Agoriad er 2005. Mae'n cydweithio gyda Sioned Jones wrth reoli a datblygu'r busnes. "Mae hwn yn fusnes sy'n rhoi gwaith i bobl dan anfantais, ac mae'n rhaid inni gadw cydbwysedd rhwng gwneud y broses gynhyrchu'n fwy awtomatig, a diogelu'r gwaith a'r hyfforddiant mae'r lle yn ei gynnig. Rydym wrth gwrs yn falch o fod yn gallu cynnig cyfleoedd gwaith i bobl fyddai fel arall yn cael anhawster i ddenu gwaith ystyrlon."

Mae Dŵr Cerist yn potelu'r dŵr mwynol naturiol drwy ddefnyddio poteli plastig PEP mewn tri maint - 600ml (sy'n hynod boblogaidd), 2 litr a 6 litr. Mae'r broses yn un a wneir â llaw wrth i'r poteli wedi'u steryllu gael eu llenwi o'r dosbarthwr a chael caead cyffredin neu un ar gyfer chwaraeon. Mae gennym beiriant aer cywasgedig ar gyfer tynhau'r capiau, ac wedyn mae'r poteli'n cael eu bwydo i'r cludwr ar gyfer eu labelu a'u dyddio (sef yr unig offer awtomatig a ddefnyddir yn ystod y broses botelu).

Y gweithwyr sy'n rhoi'r poteli mewn bocsus ac yna cânt eu selio gan beiriant, a'u corlannu'n barod i'w symud.

"Heb ei brofi'n wyddonol" - ond cyfraniad gwirioneddol at iechyd gan Cerist

Mae Mrs Beryl Whittingham o Drefaldwyn yn ddefnyddiwr argyhoeddedig o ddŵr pur a meddal Cerist, gan gredu fod y lefel isel o galch a soda sydd ynddo'n cyfrannu at ei lles. Cawsom air gyda Mrs Whittingham sy'n derbyn cyflenwadau sylweddol o ddŵr Cerist i'w chartref yn gyson. Meddai: "Mae'n rhaid imi fod yn ofalus iawn gan mod i'n dioddef o glefyd ar yr arennau a elwir yn 'Medullary Sponge Kidney', ac mae hwnnw'n gallu hybu twf cerrig yn yr aren. Rwy'n defnyddio Dŵr Cerist i

bopeth - mae o mor feddal, ac er bod fy meddyg yn dweud nad ydy o wedi'i brofi'n wyddonol, rwy'n dweud wrthydd chi ei fod yn gwneud gwahaniaeth mawr imi ac yn dda ar fy lles. Rwy'n ei roi mewn diodydd oer, ac yn gwneud te gyda fo, heb sôn am ei ddefnyddio wrth goginio. A dweud y gwir, rwyf mor siŵr ei fod o werth, mai dyma'r unig ddŵr wna'i ei ddefnyddio, ac rwy'n hapus i ddweud hynny wrth unrhyw un."

Dywedodd Eryl Parry: "Mae Mrs Whittingham yn gwsmer cyson i ni, ac

mae'n wir dweud ein bod yn cael nifer cynyddol o archebion gan bobl sy'n prynu Dŵr Cerist am resymau iechyd, oherwydd bod gan y dŵr gydbwysedd gwyth rhwng purdeb a mwynau, gyda lefel isel o halen; mae'n ymddangos ei fod yn ddewis delfrydol i lawer, yn arbennig pobl gyda phroblemau gyda'u harenau. Rydym yn cael ymholiadau o lefydd ym mhen draw'r byd fel Oman, ac mae gennym gwsmer yn yr Iseldiroedd sy'n chwilio am y dŵr perffaiath ar gyfer gwneud te." ■

Eryl Parry (ar y dde yn y llun hwn) ac Alun Williams fu'n gweithio yn ffatri botelu Dinas Mawddwy am dros ddwy flynedd. Meddai Alun: "Dwi wrth fy modd yn dod yma i Cerist, ac rwy'n teimlo mod i'n rhan o rywbeth defnyddiol; mae gweithio yma'n rhan mor bwysig o' mywyd i erbyn hyn, ac rwy'n ofnadwy o falch fod hynny wedi bod yn bosib imi."

Caiff Dŵr Cerist ei gynnwys yn stoc siopau lleol ac archfarchnadoedd, ac oherwydd ei safon, mae'n aml yn cael ei gynnig gan westyau bach, caffis a siopau fferm. Erbyn hyn, mae'r cwmni hefyd yn cynnig gwasanaeth labelu'r cynnyrch â brand cwmni'au eraill, ac mae hwn yn wasanaeth arloesol sydd wedi apelio at nifer o gwmnïau bach sy'n gallu

gosod archeb digon sylweddol i fodloni'r ddwy ochr. Mae'n gwasanaeth cynllunio yn creu label sy'n hyrwyddo'r cwmni unigol drwy gyfrwng gwerthiant eu poteli o ddŵr. Bu hyn yn gynllun poblogaidd a fforddadwy, ac fe grewyd labeli llwyddiannus ar gyfer Portmeirion, y Comisiwn Coedwigo a Stad Rhug ymysg eraill - nifer dda o fusnesau llai a gymerodd fantais o gynnig dŵr dan eu label eu hunain.

Bob dydd, mae cyflenwad o Ddŵr Cerist yn cael ei gludo ar hyd arfordir Gogledd Cymru ac i Ynys Môn. Mae cyfanwerthwr o Aberystwyth yn gofalu am gyflenwadau i Gaerdydd ac ymhellach. ■

Sioned Jones: "Mae hi mor braf gweld pobl yn dod yma i weithio ac yn mwynhau, gan gymryd balchder yn eu gwaith. Mae'n swydd ystyrlon i bobl sy' ddim bob amser yn cael cyfle i fod yn rhan o'u cymuned, nag i gyfrannu mewn lle gwaith - mae hynny'n rhan bwysig iawn o'r hyn rydyn ni'n gwneud ein gorau i'w gyflawni yn Agoriad."

agoriadcyf MENTRAU CYMDEITHASOL

Caffi Coed-Y-Brenin

Lle gwyth i hamddena wrth fwyngau coffi, byrbrydau, ciniawau blasus a chacennau bendigedig.

Chwarter canrif o wasanaeth i bobl Bethesda • Ystafell Achlysuron/Adnoddau Cynhadledd uwchben y caffi • Dewis da o fyrbrydau, ciniawau a chacennau i'w bwyta wrth y byrddau neu i fynd allan • Gellir cael bwffe yn y caffi neu wedi'i gludo i leoliad o'ch dewis chi • Gwneir Cacenau Bathlu cain ar y safle

Oriau agor : Llun - Gwener 9 y bore hyd 3 y prawn

2 Victoria Place, Bethesda, Gwynedd LL57 3AG
ffôn: 01248 602550
e-bost: karena@agoriad.org.uk

Wrth ein bodd yn gweini arnoch chi!

www.cafficoed-y-brenin.org.uk

LLYS LLEWELYN
Tŷ TE

Ar aelwyd Tywysogion Cymru
Cinio • Te • Cacenau
Diodydd (trwyddedig) • Arlwygo Allanol
Man Cyfarfod i Grwpiau • Siop • Oriol

**Ar agor rhwng 9 y bore a 5 y prawn
7 diwrnod yr wythnos**

Oriau estynedig ar ddyddiau lau,
Gwener a Sadwrn yn ystod yr haf

Aberffraw, Tŷ Croes, Ynys Môn LL63 5AQ
Ffôn: 01407 840847
E-bost: linda@agoriad.org.uk

"Cymerwch hoe i mewn neu allan wrth ddotio at Aberffraw"

www.llysllewelyn-tearooms.com

Ymddiriedolwyr - swyddogaeth bwysig o fewn Agoriad

Mae ymddiriedolwyr yn gwneud gwahaniaeth mawr i elusennau unigol ac i'r cymunedau maen nhw'n rhan ohoni. Byddent yn rhoi o'u hamser a'u hymdrechion, fel arfer heb unrhyw dâl, er mwyn gofalu fod gwasanaethau o safon uchel ar gael i ddefnyddwyr ac i'r gymuned o'u cwmpas.

Dros y blynyddoedd, bu Agoriad yn hynod ffodus i fod â bwrdd ymddiriedolwyr gydag ystod o sgiliau a phrofiadau perthnasol, a'r ymrwymiad i'w defnyddio er lles. Canlyniad hyn ydy bod Agoriad wedi dod i fod yn arweinydd yn ei faes yng Ngogledd Cymru a thu hwnt. Gyda'i weithlu ymroddedig, mae'r sefydliad yn cael ei weld yn lleol ac yn genedlaethol fel partner dibynadwy gyda record ragorol o ran ansawdd ei ddarpariaeth a chywirdeb ariannol.

Rydym ar hyn o bryd yn anelu at gynyddu'r nifer o ymddiriedolwyr er mwyn cryfhau'r Bwrdd ymhellach. Bydd hyn yn ein galluogi i fod mewn sefyllfa yn y dyfodol i gymryd mantais o unrhyw gyfleoedd sy'n codi o ran yr ystod o wasanaethau a gynigir gennym. Cyn bo hir, bydd hysbysiad ffurfiol yn ymddangos yn y wasg fydd yn rhoi mwy o fanylion.

Canolbwyntiwyd ar y meysydd canlynol yn ein trafodaethau agoriadol:

Dosraniad daearyddol

Ar hyn o bryd, mae prif ymdrechion Agoriad a'i wasanaethau wedi'u canoli ar Wynedd ac Ynys Môn. Gobeithiwn allu cynyddu'r nifer o ymddiriedolwyr fydd yn cynrychioli ardaloedd gwledig, yn arbennig yn ne a gorllewin Gwynedd.

Cydbwysedd Rhyw/Oed

Rhaid inni ymdrin â chydbwysedd y Bwrdd o ran oed a rhyw'r aelodaeth.

Sectorau Cyhoeddus/Preifat

Anelwn at fod â'r ystod fwyaf eang posib o sgiliau a phrofiadau o fewn y Bwrdd. Bydd hyn o fantais i Agoriad yn ei waith o ddydd i ddydd, ac wrth gyfeirio'r cwmni'n strategol at gyfleoedd a datblygiadau'r dyfodol.

Dim ond rhai elfennau o'r trafodaethau sydd wedi'u cynnal a adlewyrchir uchod, cyn inni ddechrau'n ffurfiol ar y broses recriwtio. Pan fydd yr

ymddiriedolwyr newydd wedi'u dethol, bydd cyfnod anwytho llawn, ynghyd â hyfforddiant o safon uchel ar gyfer yr ymddiriedolwyr.

Os oes gennych ddiddordeb mewn dysgu mwy am waith Agoriad a swyddogaeth a chyfrifoldebau aelodau'r Bwrdd, cysylltwch ag Arthur Beechey, Prif Weithredwr Agoriad, yn y lle cyntaf.

Mae gan ymddiriedolwyr ran hanfodol bwysig i'w chwarae yn y ffordd y mae elusen yn darparu gwasanaethau i'w defnyddwyr, ac yn eu cefnogi. Pa un bynnag a ydy'r elusen yn brosiect bach lleol neu'n enw adnabyddus ar draws y wlad, gan yr ymddiriedolwyr mae'r cyfrifoldeb terfynol am gyfeiriad strategol a rheolaeth yr elusen honno. Mae'n rhaid iddynt felly fod bob amser yn bwylllog, ac ymddwyn er lles yr elusen a'i defnyddwyr. Nhw sy'n bersonol atebol am reoli'r elusen a'i hasedau'n ddoeth.

Mick Barlow, Dirprwy-Gadeirydd ■

Wynebu'r her o gael Caergybi mewn gwaith

Ers imi gael fy nghyflogi gan Agoriad yn 2010, bûm yn gweithio ar nifer o raglenni'r Llywodraeth sy'n anelu at gael cynifer o bobl ddi-waith tymor hir yn ôl mewn swyddi parhaol - yn bennaf yng Nghaergybi a'r cylch.

Bryn Richards - Swyddog Cyflogaeth, Caergybi

Ar hyn o bryd, rwy'n gweithio ar Raglen Waith y Llywodraeth.

Er nad oeddwn i wedi bychanu maint yr her oedd yn ein hwynebu, cefais fy synnu pa mor anodd fu dod dros y rhwystrau sydd gan bobl Caergybi ac Ynys Môn yn eu hymdrech i gael gwaith.

A bod yn deg, nid rhwystrau wedi'u creu gan y cleient yn unig ydy llawer o'r rhain. Er enghraifft, mae llawer o'n cleientiaid wedi syrthio i'r 'magl budd-daliadau' er nad oes bai arnyn' nhw am hynny. Os na chlywsoch chi sôn am y 'magl budd-daliadau', dyma eglurhad ichi: mae llawer o'n cwsmeriaid yn hawlio Budd-dal Tai yn ogystal â Lwfans Ceisio Gwaith. Oherwydd bod yna brinder tai sydd ar gael, mae llawer o'r cleientiaid hynny'n byw mewn llety 'dros dro'. Fodd bynnag, mae rhai o'm cwsmeriaid i wedi bod mewn llety 'dros dro' am ragor na 3 blynedd! Mae'r rhent am lety dros dro yn dueddol o fod yn llawer uwch na rhent tŷ cyngor. Er enghraifft, mae

taliadau un o'm cwsmeriaid yn £700 y mis, sydd ar hyn o bryd yn cael ei dalu gan Fudd-dal Tai. Gan mai 'chydig iawn o gymwysterau sydd gan y cwsmer dan sylw, does ganddi ddim gobaith o ddod o hyd i waith fyddai'n talu o leiaf £1500 bob mis er mwyn gwneud gweithio yn well borgen, a dyna pam ei fod yn cael ei alw'n 'fagl budd-daliadau'.

Ond efallai fod golau gwan ar ben draw'r twnnel i'r cleientiaid hyn wrth i'r Llywodraeth gyflwyno'r 'Credyd Cynhwysol' i gymryd lle'r Lwfans Ceisio Gwaith, y Cymhorthdal Incwm a'r Budd-dal Tai, a hefyd y Credyd Treth Gwaith. Bydd pob ceisydd yn derbyn un budd-daliad, wedi'i rannu'n wahanol adrannau. Bydd y Credyd Cynhwysol yn gwarantu fod y derbynnydd yn well ei fyd o fod yn gweithio nag a fyddai ar fudd-dal, faint bynnag o oriau mae'n weithio, ac ym mha bynnag swydd.

Rwy'n gobeithio'n fawr mai dyma'r hwb fydd ei angen ar bobl i gymryd gwaith, gan fod y

system fudd-daliadau bresennol yn heriol a dweud y lleiaf! Mae'r system fudd-daliadau heddiw yn aml yn golygu nad ydy pobl eisiau gadael diogelwch cymharol byw ar fudd-daliadau, gydag incwm cyson yn dod i mewn, gan ei bod yn ffordd ddibynadwy o dalu'r biliau a'r rhent.

Yng Nghaergybi, rhwystr arall i bobl gael swyddi ydy'r diffyg cludiant, neu'r syniad nad oes cludiant ar gael. Er bod gan Gaergybi ddigon o gludiant cyhoeddus, gyda threnau a bysbus yn cynnig gwasanaeth i'r dref, mae rhai o'n cleientiaid yn amharod iawn i gymryd swyddi ym Mangor, er bod RHAID iddyn nhw wneud cais am waith yno am fod y dref o fewn eu hardal 'teithio i waith'. Rhag ofn fod rhywun yn y niwl, 'ardal teithio i waith' ydy'r ardal sydd wedi'i dynodi gan y Ganolfan Byd Gwaith y byddai'n rhesymol disgwyl i berson deithio yno ar gludiant cyhoeddus. ■

Partneriaeth waith gyda Tai Eryri

Bu Agoriad yn gweithio mewn partneriaeth gyda Chymdeithas Tai Eryri ar gynllun arloesol ar gyfer unigolion fu'n ddi-waith am gyfnod hir - cynllun Wardeniaid Ynni Cymunedol.

Mae'r cynllun yn cael ei ariannu o'r Gronfa Ardaloedd Difreintiedig (DAF) ac mae wedi creu chwe swydd warden newydd ar gyfer cwsmeriaid Rhaglen Waith Agoriad yng Ngwynedd ac Ynys Môn. Bydd y Wardeniaid Cymunedol yn llefarwr ar ddefnyddio ynni'n effeithiol o fewn eu cymunedau, ac yn darparu addysg a chyngor i drigolion ar arbed arian drwy leihau eu biliau

ynni. Bydd eu dyletswyddau'n cynnwys ymweld â thrigolion er mwyn cynnig cyngor ar ynni yn y cartref. Byddent yn gyswllt i'r trigolion am unrhyw gwestiynau effeithiolrwydd ynni, ac yn helpu gweithredu strategaeth leol ar danwydd er mwyn lleihau tiodi tanwydd.

Cymdeithas Tai Eryri sy'n cyflogi'r Wardeniaid Ynni Cymunedol am gyfnod o chwe mis; byddent yn cael eu hyfforddi i lefel 2 NVQ ar wasanaethu'r cwsmer, ac yna'n mynd allan i'r cymunedau i godi ymwybyddiaeth y trigolion am ddefnyddio ynni'n effeithiol.

Dywedodd Darren Thomas, rheolwr y prosiect ar ran Cymdeithas Tai Eryri: "Mae Cymdeithas Tai Eryri'n awyddus i helpu pobl i ddychwelyd i weithio, ac i gynyddu'r sgiliau sydd eu hangen arnynt i roi cyfle iddynt gael gwaith parhaol yn y dyfodol." ■

Bywyd newydd i Gareth

Daeth Gareth at Agoriad a chofrestru ar y rhaglen Porth Ymgysylltu. Yn ystod ei gyfnod ar y rhaglen, cafodd brofiad gwerthfawr iawn o weithio mewn caffi prysur. Pan gychwynnodd prosiect Llwybrau Cerdded, ymunodd â hwnnw er mwyn cael cyfle i ennill sgiliau newydd a phrofiadau gwahanol.

"Pan gychwynnais i ar y prosiect, fe ges i'm cyflwyno i'm Hyfforddwr Swyddi fyddai'n fy arwain a'm helpu trwy'r cyfan. Yn ystod ein sgwrs roedd hi'n holi pa fath o waith fyddwn i'n hoffi ei wneud, a beth oedd fy niddordebau; mae hyn er mwyn iddi allu dod o hyd i waith imi y byddwn i'n debyg o'i fwynhau. Fy lleoliad gwaith cyntaf oedd mewn caffi, lle ces i gyfle i wneud cwrs Hylendid Bwyd. Roedd yr ail mewn siop. Roedd gen i angen cryn dipyn o gefnogaeth gan yr Hyfforddwr gan fod y gwaith dipyn yn anodd i mi, ond gyda'i help hi, roeddwn i'n gallu gweithio ar fy mhen fy hun cyn bo hir, a ro'n i'n mwynhau hynny'n fawr. Drwy'r cyfnod y bŵm i ar y prosiect, roeddwn i'n gweld fy Hyfforddwr Swyddi'n gyson, ac fe ges i help ganddi i lunio fy CV a llythyr i gyd-fynd ar gyfer gwneud cais am swyddi. Roedden ni hefyd yn gwneud cryn dipyn o hyfforddiant defnyddio bysbus, gan nad oeddwn i wedi arfer teithio fy hunan. Mae hwn wedi newid fy mywyd! Mae gen i bellach ryddid i fynd i unrhyw le ar y bws."

"Fe ges i gynnig profiad gwaith yn Yates ym Mangor. Wedi imi gael ymarfer y daith bws gyda'r Hyfforddwr, roeddwn i'n gallu gweithio'r oriau gwaith roedd Yates eu hangen. Aeth y profiad gwaith yn arbennig o dda, ac roedden nhw mor fodlon efo'm gwaith, fe ges i gynnig gwaith cyflog am 16 awr yr wythnos." ■

Agoriadcyf MENTRAU CYMDEITHASOL

Dŵr mwynol naturiol bur ydy Cerist o dir tywysogion chwedlonol Cymru... mynyddoedd urddasol Eryri.

Mae tarddiad Cerist yn y mynyddoedd hyn, fu'n ddigryfnewid dros filoedd o flynyddoedd.

dŵr mwynol naturiol

DŴR CERIST CYF

FFYNHONNAU
PARC CENEDLAETHOL
GRYRI

mwyo wybodaeth ar
www.dwrcerist.com

Diwrnod Cenedlaethol Cysgodi yn y Gwaith yn Iwerddon

Cafodd dau aelod o dîm y fenter gymdeithasol yn Llys Llewelyn (Stephanie Hughes a Tracy Austin) gyfle i gymryd rhan mewn profiad o gysgodi person yn ei waith yn Nulyn, fel rhan o gynllun cyfnewid.

Digwyddiad blynyddol ydy'r diwrnod cysgodi cenedlaethol sy'n cael ei gynnal gan gymdeithas yn Iwerddon a elwir 'Irish Association of Supported Employment'. Cymdeithas genedlaethol wirfoddol ydy hon sy'n hyrwyddo a datblygu'r cynllun cefnogi swyddi ar lefel genedlaethol. Cynlluniwyd y fenter cysgodi gwaith er mwyn rhoi cyfle i bobl dan anfantais gael golwg agos ar fyd gwaith, a thrwy hynny ddysgu am y sgiliau a'r hyfforddiant sydd eu hangen er mwyn cystadlu a llwyddo yn y gweithle.

Treuliodd Tracy Austin y diwrnod yn yr Adran Amaeth, Bwyd a'r Môr. Roedd hi'n cysgodi unigolion yn yr Adran Bersonél, gan gychwyn gyda thro o gwmpas y swyddfa a chyfarfod y staff. Yna bu Tracy'n helpu gyda'r gwaith swyddfa fel ffeilio, rhwygo papur ac yn y blaen.

Treuliodd Stephanie'r diwrnod yn Leinster House yn cysgodi'r Gweinidog Lynch, y gweinidog dros Anabledd, Iechyd Meddwl a Phobl Hŷn. Bu Darragh McFarlane, Cleient o brosiect Llwybrau Cerdded yn Iwerddon, hefyd yn cysgodi'r Gweinidog, oedd wedyn yn annog trafodaeth a rhannu profiadau. Cychwynnodd Stephanie a Darragh y diwrnod drwy wyllo Cwestiynau Seneddol

i'r Taoiseach o oriel y Dáil. Yna, canodd cloch uchel i hysbysu'r aelodau ei bod yn amser pleidleisio. Gwylodd Stephanie a Darragh y bleidlais o'r oriel.

Yn dilyn y bleidlais, cafodd Stephanie a Darragh gyfle i gyfarfod y gweinidog, a buont hefyd yn ddigon ffodus i gyfarfod y Taoiseach, Enda Kenny.

Cyn diwedd y diwrnod, cafodd y ddau gyfle i wrando mewn dau gyfarfod gyda'r Gweinidog Lynch. Dirprwyaeth o IASE, y Gymdeithas sy'n cefnogi swyddi, oedd un ohonynt, ac felly roedd cyfle i gynnwys Stephanie a Darragh ym mheth o'r drafodaeth.

Bu'r ymweliad yn gyfle gwych i Stephanie a Tracy gael profiadau newydd, a datblygu eu sgiliau gwaith a'u sgiliau cymdeithasol, yn ogystal â'u hannibyniaeth. Bu'n gyfle iddynt gael cipolwg ar fywyd a gwaith mewn gwlad wahanol, a chael cymdeithasu drwy ymwneud â chleientiaid a staff o gefndiroedd gwahanol. Dangosodd y ddwy pa mor hyderus ac annibynnol y gallent fod drwy'r profiad cyfnewid. Roedd eu brwdfrydedd, eu diddordeb a'u mwynhad yn amlwg yn ystod yr ymweliad.

Dyma ddywedodd Tracy am y profiad a gafodd: "Bŵm i Ddylun am ddiwrnod o gysgodi swyddi gyda Carol, Iona a Stephanie. Cawsom aros dros nos yn y Central Hotel. Bŵm i ar brofiad gwaith yn y swyddfa amaeth a physgodfeydd yn gwneud gwaith ffeilio yn yr adran gwyliau blynyddol. Cawsom weld o gwmpas yr adeilad a chyfarfod y Gweinidog yno, ac fe gawsom lyfr clawr caled am yr adran amaeth a physgodfeydd. Cefais gymryd fy llun gyda'r Gweinidog a dau berson arall o ardal Dylun. Aethom i swyddfa'r Senedd i gyfarfod Iona a Stephanie, ac yna gwneud 'chydig o siopa cyn gorfod gadael i ddal y fferi am 8.30pm." ■

Ymrwymiad cyson gan Medrwn Môn i gefnogi gwaith gwirfoddol lleol

Nod Medrwn Môn ydy hybu a chefnogi gwaith gwirfoddol o fewn y trydydd sector, hyrwyddo cyrff gwirfoddol a chymunedol, a gweithio gydag unigolion a chymunedau Ynys Môn er mwyn sicrhau eu bod yn cymryd rhan sylweddol a llawn wrth ddatblygu potensial yr ynys.

Mae nifer fawr o grwpiau'n aelodau o'r sefydliad (304 grŵp), ac mae mewn cysylltiad cyson gyda dros 700 o wahanol grwpiau i gyd. Cwmni cyfyngedig drwy warant ydy Medrwn Môn, ac mae'n elusen wedi'i chofrestru. Mae aelodaeth yn agored i unrhyw sefydliad lleol gwirfoddol.

Dyma'r diffiniad a dderbynnir yn genedlaethol am sefydliad gwirfoddol: Ffurfiol/Anffurfiol, Annibynnol, Hunanlywodraeth, Gwirfoddol, heb fod yn dosrannu elw, o fudd i'r cyhoedd, gyda'r Aelodaeth yn cynnig ac ethol cynrychiolwyr bob blwyddyn i Fwrdd Rheoli.

Mae Medrwn Môn yn rhan o deulu o 19 cyngor gwirfoddol mewn siroedd drwy Gymru ac mae'n gweithio'n glòs gyda Chyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru, sy'n cynrychioli'r trydydd sector yng Nghymru, yn y DU, ac ar lefel Ewropeaidd.

Drwy weithio gyda'u partneriaid, bydd Medrwn Môn yn cynrychioli, cefnogi ac yn datblygu cyrff gwirfoddol, gweithredu yn y gymuned a gwirfoddol ar Ynys Môn drwy wneud y pethau canlynol (sydd wedi'u diffinio yng Nghytundeb y Bartneriaeth):

- Ymddiriedolwyr a Rheolaeth
- Hyfforddiant
- Gwirfoddoli
- Mentrau newydd a datblygu'r gymuned
- Gwybodaeth gyffredinol, cyngor a chefnogaeth
- Polisiau a gwasanaethau cyhoeddus
- Darparu gwasanaeth
- Craffu
- Trefniadaeth

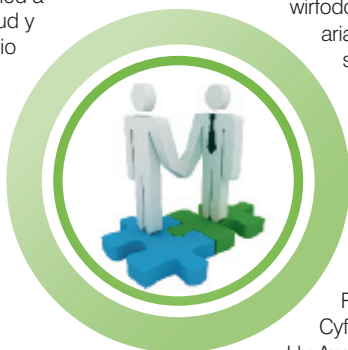
Arwyddwyd y Cytundeb Partneriaeth gan Lywodraeth Cymru, Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru, Biwro Gwirfoddolwyr Annibynnol a'r 19 Cyngorau Gwirfoddol Sirol sydd yn Nghymru ac sy'n ariannu'r gwaith craidd a wnawn.

Yn ystod 2011-12 trafodd Medrwn Môn dros 6,800 o ymholiadau, ac o'r rheiny roedd 460 ohonynt angen cefnogaeth a chyngor. Cyhoeddodd 6 rhifyn o'i gylchlythyrau - Dan Do Môn a Môn Gwirfoddol - sy'n cael eu hanfon at dros 890 o wahanol sefydliadau. Darparwyd wyth o gyrsiau hyfforddi sylfaenol. Rhoddwyd dros 100 o wirfoddolwyr mewn lle, a threfnwyd 17 o ddiwyddiadau hyrwyddo i ddathlu gwirfoddoli. Ymdrinwyd ag 170 o ymholiadau am arian, a denwyd dros £432,000 o gyllid ar gyfer grwpiau ar yr Ynys.

Mae Medrwn Môn yn gweithredu un gwasanaeth uniongyrchol sef gweinyddu a threfnu Car Linc Môn, sy'n rhedeg cynllun cludiant gwirfoddol.

Un arall o swyddogaethau pwysig Medrwn Môn ydy hwyluso cynrychiolaeth gan y sector wirfoddol ar bartneriaethau strategol sy'n cael eu rhesymoli ar hyn o bryd. Bydd hwn yn her newydd ar gyfer y sector wirfoddol, yn arbennig yn wyneb y sefyllfa ariannol sy'n dirywio'n gyson, a'r symudiad oddi wrth grantiau a thuag at gytundebau. Bydd Medrwn Môn yn gwneud ei orau i ddarparu'r adnoddau fel bod grwpiau lleol yn gallu wynebu'r heriau hyn. Rydym yn gweithio gyda'r awdurdod lleol i adnewyddu'r cytundeb Sector Wirfoddol, a llwyddwyd i sicrhau lle i'r sector o fewn trefniadau craffu. Rydyn ni hefyd wrth ein boddau am y Cyfamod Cymuned a arwyddwyd gyda'r Llu Awyr yn Fali allai olygu datblygu mwy o gefnogaeth i grwpiau lleol.

Bydd Medrwn Môn, fel Cyngorau Gwirfoddol Sirol eraill, yn wynebu sialensiau yn y tymor byr oherwydd gostyngiad yn ein cyllid craidd, ac ail-drafod y Cytundeb Partneriaethau. Fodd bynnag, mae'n ymroi i roi cefnogaeth i weithredu gwirfoddol yn lleol. ■

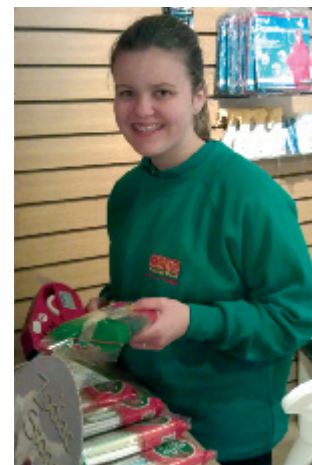
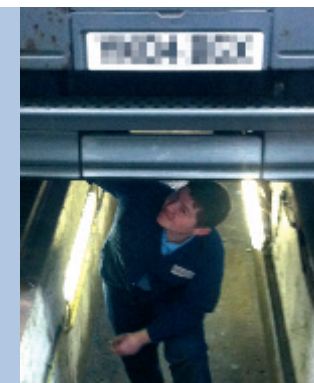

Hyfforddiant PEER Ysgol Syr Hugh Owen

Mae Aled yn wych ar allweddell cyfrifiaduwr, ac mae'n mwynhau hynny'n fawr; bu ar gyfnod o brofiad gwaith yn yr Archifdy yng Nghaernarfon. Mewnbynnodd gynnwys hen gatalog i mewn i'r cyfrifiaduwr (doedd dim posib ei sgario oherwydd yr hen brint). Aeth Aled yn ei flaen i wirfoddoli'n gyson yn yr Archifdy ac am hynny, derbyniodd Wobr Gwirfoddolwr y Mileniwm am ei waith.

Mae Daniel wrth ei fodd gyda cheir, ac fe gafodd ei dderbyn ar y cwrs Peirianeg Cerbyd Modur yng Ngholeg Menai ym mis Medi. Gwnaeth ei gyfnod o brofiad gwaith yn G & H Commercial, lle cafodd gyfle i wella'i sgiliau, ei wybodaeth a'i brofiad o beirianeg fecanodyddol cyn mynd i'r Coleg. Bu perchennog y cwmni'n gefnogol iawn iddo, a bu Daniel yn gwirfoddoli yno yn ystod yr haf er mwyn iychwanegu at ei brofiad.

Penderfynodd Stephanie y byddai'n hoffi gwneud ei phrofiad gwaith yn Gelli Gyffwrdd, lle cafodd gyfle i wneud nifer o wahanol ddyletswyddau, gan gynnwys gwaith yn y gegin a'r caffei, cynorthwyo yn y siop, a hefyd rhoi help llaw gyda'r anifeiliaid bach. Darganfu ei bod yn mwynhau'r gwaith yn y siop, a delio gyda'r cwsmeriaid. Dros yr haf, llwyddodd Stephanie i wneud profiad gwaith dros bedwar diwrnod yn helpu yn swyddfa MENCAP. Bu'n haf prysur iddi, gan iddi hefyd orffen hyfforddiant teithio a chlodiant, ac mae hi bellach yn hyderus wrth deithio ar gludiant cyhoeddus ar ei phen ei hun.

Bu Agoriad yn gweithio'n glòs gyda disgyblion o Ysgol Syr Hugh Owen, Caernarfon fel rhan o Brosiect PEER, Llwybrau Cerdded. Roedd y disgyblion yn gweithio tuag at gymhwyster Rhwydwaith y Coleg Agored mewn profiad gwaith, sy'n cynnwys hyfforddiant yn yr ystafell ddosbarth yn ogystal â phrofiad gwaith ymarferol.

Roedd yr hyfforddiant wedi'i anelu at fydd gwaith, ac roedd yn cynnwys gosod targedau, ysgrifennu CV, iechyd a diogelwch yn y gweithle, rheolau ac amodau, mynychu a phrydlondeb, a sgiliau cyfeliad. Roedd cyfraniad y disgyblion yn arbennig o dda, gan ddangos dealltwriaeth o ymddygiad, rheolau ac amodau llefydd gwaith.

Roedd gan y disgyblion i gyd syniad weddol dda o'r hyn roedden nhw'n anelu ato o ran gyrfa, a llwyddodd y cyfan i ganolbwyntio ar hynny drwy'r hyfforddiant yn y gweithle. Er mwyn rhoi gwell syniad iddynt o gyfleoedd gwaith ar benwythnosau, trefnwyd amrwyiaeth o ymweliadau â mannau gwaith. Roedd y rhain yn cynnwys mynd i'r Ganolfan Byd Gwaith, Canolfan Plas Menai, archfarchnad Morrisons, Gwesty Seiont Manor, Gelli Gyffwrdd, yr Hwylfan, Canolfan Hamdden Arfon, meithrinfa Pitian Patian, Milfeddygon, Biwro Gwirfoddolwyr a McDonalds. Yn ystod yr ymweliadau, bu'r disgyblion yn holi am faterion ynglŷn â gwaith, a beth mae rheolwyr yn chwilio amdano wrth recriwtio. Cafodd y disgyblion gyfle i gasglu gwybodaeth am hyfforddiant a chael ffurflenni cais, ac fe fuom yn rhoi help llaw iddynt eu llenwi.

Cafodd y disgyblion hefyd hyfforddiant ar ddefnyddio cludiant er mwyn gwella eu dealltwriaeth o gludiant cyhoeddus. Daeth y diwrnod i ben gyda thrip byr ar y bws wedi'i drefnu gan y disgyblion.

I gyflawni'r cwrs, treuliodd y disgyblion gyfnod o 20 awr ar brofiad gwaith. ■

Swyddfa newydd i Agoriad yng Nghaernarfon

Mae Agoriad Cyf wedi sefydlu mewn lleoliad newydd yng Nghaernarfon, yn swyddfa Mantell Gwynedd sydd o fewn tafliad carreg i'r Stryd Fawr.

Roedd hyn yn angenrheidiol er mwyn ateb gofynion y nifer fawr o gleientiaid sy'n cael eu cyfeirio atom drwy'r Rhaglen Waith. Mae'r dechnoleg ddiweddaraf ar gael yn y swyddfa hon, sy'n galluogi'r cwsmeriaid i ddefnyddio gliniaduron.

Mae hynny yn ei dro yn golygu fod posib iddyn nhw chwilio am swyddi'n effeithiol, a hefyd argraffu copïau o'u CV, anfon e-byst neu hyd yn oed ddefnyddio'r offer fideo-gynadledda petai angen.

Rydyn ni'n cynnig cefnogaeth un i un, gan deilwrio pecyn ar gyfer unigolion; mae yma ddigon o adnoddau fel bod modd trafod unrhyw broblemau mewn swyddfa breifat.

Rydym hefyd yn cynnig pecynnau hyfforddi Sgiliau Sylfaenol i'n cwsmeriaid, gan gynnwys helpu nifer o unigolion gyda'u profion gyrru ysgrifenedig. Gallwn hefyd roi cefnogaeth ariannol i gleientiaid sy'n

ymgeisio am eu Tystysgrif Iechyd a Diogelwch mewn Sgiliau Adeiladu; mae hon yn hanfodol i unrhyw un sydd am weithio ar safle adeiladu.

Pan fyddwn ni'n llwyddo i osod cleient mewn swydd, mae help ariannol ar gael gennym i dalu am unrhyw offer neu ddillad sy'n berthnasol i'w gwaith. Gallwn hefyd gynnig Cymorth mewn Gwaith parhaol, gan un ai gysylltu â chwsmeriaid dros y ffôn bob pythefnos, neu anfon e-bost neu neges destun bob mis yn ôl eu hanghenion. Byddwn yn gwneud hyn er mwyn sicrhau fod pethau'n mynd yn iawn yn y gwaith. Os cyfyd unrhyw broblemau, byddwn ar gael i gynnig cefnogaeth, cyngor ac arweiniad dros y cyfnod anodd.

Cyn inni agor y swyddfa hon, roedd rhaid i bawb o'n cwsmeriaid o Gaernarfon deithio i swyddfa Bangor. Mae'n llawer mwy cyfleus iddyn nhw, ac mae hefyd yn lleihau costau teithio.

Ar hyn o bryd, mae'r swyddfa ar agor bob dydd iau a Gwener rhwng 9.30am a 4.30pm.

Cysylltwch â 01248 361392 os oes gennych unrhyw ymholiad. ■

Porth Penrhyn, Bangor, Gwynedd LL57 4HN

Tel/Ffôn: +44 (0)1248 361 392

Fax/Ffacs: +44 (0)1248 372 050

Email/E-bost: info@agoriad.org.uk

- Registered in England and Wales Wedi'i gofrestru yng Nghymru a Lloegr
- Registered No. Rhif Cofrestredig 2700109
- Registered Office Swyddfa Gofrestredig Porth Penrhyn, Bangor, Gwynedd LL57 4HN
- Charity No. Rhif Elusennau 1010165